

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**74-І НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ПРОФЕСОРІВ,
ВИКЛАДАЧІВ, НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ,
АСПІРАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ**

ТОМ 1

25 квітня – 21 травня 2022 р.

Міністерство освіти і науки України
Північно-Східний науковий центр НАН України та МОН України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

74-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету

Том 1

25 квітня – 21 травня 2022 р.

Полтава 2022

УДК 043.2
ББК 448ЛО

*Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

Редакційна колегія:

- Онищенко В.О. д.е.н., професор, ректор Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
- Сівіцька С.П. к.е.н., доцент, проректор з наукової та міжнародної роботи Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
- Агейчева А.О. к.пед.н., доцент, декан факультету філології, психології та педагогіки Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
- Калюжний А.П. к.т.н., доцент, директор навчально-наукового інституту нафти і газу Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
- Пенц В.Ф. к.т.н., доцент, директор навчально-наукового інституту інформаційних технологій та робототехніки Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
- Рибалко Л.М. д.пед.н., професор, декан факультету фізичної культури та спорту Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
- Черниш І.В. д.е.н., професор, директор навчально-наукового інституту фінансів, економіки, управління та права Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
- Шарий Г.І. д.е.н., доцент, директор навчально-наукового інституту архітектури, будівництва та землеустрою Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези 74-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». Том 1. (Полтава, 25 квітня – 21 травня 2022 р.) – Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2022. – 485 с.

У збірнику тез висвітлені результати наукових досліджень професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету.

© Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»,
2022

ЕФЕКТИВНІСТЬ БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Функціональне та цільове призначення окремих ділянок земельного фонду України встановлюється за домінуючою функцією та закріплюється проектами землеустрою у кадастрових реєстрах. Інформація у даних реєстрах є необхідною і обов'язковою умовою законного провадження господарської діяльності на цих землях. Переважна більшість земельного фонду України зайнято у сільськогосподарському виробництві. Особливістю такого виду діяльності є виражена сезонність. Тому, для підвищення економічної привабливості таких земель, логічним було б під час несприятливих частин року змінити їх функціональне призначення. Існуюча нормативна баз виключає можливість одночасної реєстрації декількох видів господарської діяльності в межах однієї земельної ділянки.

Серед можливих варіантів багатофункціонального використання земель можна зазначити такі пари: сільськогосподарське виробництво — об'єкт енергетичної промисловості (СЕС); об'єкт промисловості (цехи машинобудівного виробництва) — об'єкт транспортної інфраструктури (термінал пасажирського вертолітного транспорту, розташований на покритті даної будівлі); підземні об'єкти сфери обслуговування — сільськогосподарське виробництво або садівництво; об'єкти автодорожньої інфраструктури (АЗС) — об'єкти енергетичної промисловості (СЕС) тощо.

На протязі останніх двох десятиріч з'явилась достатня кількість публікацій як популярного, так і наукового змісту щодо багатофункціонального використання сільськогосподарських земель разом із об'єктами енергетичної промисловості. Останні виконуються у вигляді сонячних енергетичних станцій (СЕС). Необхідність відводу великих площ під енергогенеруюче устаткування вважається одним із головних недоліків таких систем. Тому спільне використання однієї земельної ділянки нівелює це. З іншого боку, зведення енергетичних систем у вигляді сонячних панелей крім генерування значної кількості електричної енергії, здатні забезпечити додаткові поліпшення умов сільськогосподарського виробництва [1]: живлення систем крапельного і дозованого поливу; формування системи оптимального затінення, яка забезпечує регулювання кількості рівня сонячної радіації на рослини (рис. 1); зниження рівня випаровування вологи в ґрунті тощо.

Щодо правових підстав на використання відповідної ділянки землі

ключовим є питання її власності. Так можливими сценаріями багатофункціонального використання земель є такі: власник земель сільськогосподарського призначення встановлює СЕС для задоволення власних потреб у електричній енергії; власник земель сільськогосподарського призначення встановлює СЕС з метою продажу надлишкової електричної енергії іншим споживачам; власник земель сільськогосподарського призначення на правах оренди дозволяє встановити комерційну СЕС.

Рис. 1. Фотоелектрична система над врожаєм овочів [2]

Два перших сценарію є мало вірогідними, тому що вимагають від власника земель пошуку суттєвих фінансових вкладень із перспективою довготривалого їх повернення (> 8-10 років). Третій сценарій є найбільш привабливим, тому що дає змогу отримати одразу достатньо стабільний прибуток від договору оренди.

На даний момент в Україні заборонено розмішувати об'єкти обслуговування або промисловості, зокрема, електрогенеруючі установки на землях сільськогосподарського призначення. Це обмежує впровадження їх одночасного комерційного функціонування, як перспективного засобу суттєвого підвищення економічної ефективності використання земельного фонду. Аналіз існуючої нормативно-правової бази у галузі землеустрою і розробка пропозицій по механізмі обліку багатофункціонального використання земельного фонду України є своєчасною та актуальною роботою.

Література

1. Роман Капука. *Агровольтаїка: майбутнє світового фермерства.* — Оpubліковано: 30.10.2019. — <https://generacia.energy/interesnoe-uk/ua-agrovoltaika/> (дата звернення 18.03.2022).

2. *Агровольтаїка: як підвищити врожайність за допомогою сонячних панелей:* Оpubліковано 04.05.18. — <https://eco-tech.com.ua/ua/a336670-agrovoltaika-kak-rovysit.html> (дата звернення 04.02.2022).